

Rozdział XI

Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa

Przewiduje się, że w 2015 r. potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa wyniosą 57.977,8 mln zł, w tym deficyt budżetu państwa 46.080,0 mln zł, a deficyt budżetu środków europejskich 3.435,5 mln zł. Suma pozostałych potrzeb netto jest planowana w wysokości 8.462,3 mln zł.

Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 41.174,8 mln zł, a finansowanie zagraniczne na poziomie 16.803,0 mln zł.

Na finansowanie krajowe w wysokości 41.174,8 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 36.702,0 mln zł;
- b) dodatnie saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na początek i koniec roku w wysokości 4.472,7 mln zł.

Na saldo z tytułu skarbowych papierów wartościowych złożą się następujące pozycje:

- a) zerowe saldo sprzedaży i wykupu bonów skarbowych;
- b) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 36.568,5 mln zł będące wynikiem:
 - dodatniego salda w obligacjach zmiennoprocentowych w wysokości 19.868,6 mln zł,
 - dodatniego salda w obligacjach stałoprocentowych w wysokości 16.699,9 mln zł,
- c) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji oszczędnościowych w wysokości 133,5 mln zł.

Na finansowanie zagraniczne w wysokości 16.803,0 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo emisji i wykupu obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 197,7 mln zł;
- b) dodatnie saldo kredytów otrzymanych w wysokości 4.460,9 mln zł;
- c) dodatnie saldo przepływów związanych z rachunkiem walutowym w wysokości 12.144,4 mln zł.

1. Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa i ich finansowanie

W 2016 r. zakładany jest deficyt budżetu państwa w wysokości 54.620,0 mln zł, deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 9.241,3 mln zł oraz pozostałe potrzeby pożyczkowe netto w kwocie 9.868,0 mln zł (kwota tych potrzeb obejmuje również pozycję „zarządzanie środkami europejskimi”, która dotychczas była prezentowana w finansowaniu potrzeb pożyczkowych netto). W rezultacie planowane w 2016 r. potrzeby pożyczkowe netto kształtują się na poziomie 73.729,3 mln zł wobec 57.977,8 mln zł w 2015 r., a planowany poziom potrzeb pożyczkowych brutto (suma potrzeb netto oraz przypadającego do wykupu długu) wynosi 180.790,1 mln zł wobec 164.082,5 mln zł w 2015 r.

Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 47.596,8 mln zł, a finansowanie zagraniczne wyniesie 26.132,5 mln zł.

Na finansowanie krajowe złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 47.596,8 mln zł;
- b) zerowe saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na początek i koniec roku.

Na saldo z tytułu skarbowych papierów wartościowych złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu bonów skarbowych w wysokości 7.862,3 mln zł;
- b) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 39.674,7 mln zł będące wynikiem:
 - dodatniego salda w obligacjach zmiennoprocentowych w wysokości 35.634,8 mln zł,
 - dodatniego salda w obligacjach stałoprocentowych w wysokości 3.484,3 mln zł,
 - dodatniego salda w obligacjach indeksowanych w wysokości 555,6 mln zł,
- c) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji oszczędnościowych w wysokości 59,8 mln zł.

Na finansowanie zagraniczne potrzeb pożyczkowych netto w wysokości 26.132,5 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo emisji i wykupu obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 10.887,6 mln zł;
- b) dodatnie saldo kredytów otrzymanych w wysokości 1.371,3 mln zł;
- c) dodatnie saldo przepływów związanych z rachunkiem walutowym w wysokości 13.873,7 mln zł.

	PW 2015	2016	3:2
	mln zł		%
1	2	3	4
Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa	57.977,8	73.729,3	127,2
– deficyt budżetu państwa	46.080,0	54.620,0	118,5
– deficyt budżetu środków europejskich	3.435,5	9.241,3	269,0
– refundacja dla FUS z tytułu przekazywania składek emerytalnych do OFE	3.085,9	3.212,5	104,1
– kredyty i pożyczki udzielone	6.521,8	6.293,5	96,5
– prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	-201,5	432,0	-
– płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych	302,0	242,9	80,4
– zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych	-8.800,0	200,0	-
– zarządzanie środkami europejskimi	9.615,4	-96,2	-
– wpływy z prywatyzacji do budżetu	0,0	-154,5	-
– wpływy od podmiotów krajowych na spłatę udostępnionych kredytów zagranicznych	-63,0	-63,0	100,0
– pozostałe przychody i rozchody	-1.998,3	-199,2	10,0
Finansowanie potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa	57.977,8	73.729,3	127,2
1. Finansowanie krajowe	41.174,8	47.596,8	115,6
1.1 Skarbowe papiery wartościowe	36.702,0	47.596,8	129,7
– bankowe	20.402,0	26.096,8	127,9
– pozabankowe	6.300,0	11.000,0	174,6
– inwestorzy zagraniczni nabywający SPW na rynku krajowym	10.000,0	10.500,0	105,0
1.2 Środki na rachunkach budżetowych	4.472,7	0,0	0,0
2. Finansowanie zagraniczne	16.803,0	26.132,5	155,5
2.1 Obligacje skarbowe	197,7	10.887,6	5.508,2
2.2 Kredyty otrzymane	4.460,9	1.371,3	30,7
2.3 Przepływy związane z rachunkiem walutowym	12.144,4	13.873,7	114,2

2. Przychody i rozchody budżetu państwa

Zakładane kwoty łącznych przychodów i rozchodów (krajowych, zagranicznych oraz z prywatyzacji), bez uwzględniania zobowiązań finansowych zaciąganych i spłacanych w tym samym roku budżetowym oraz operacji finansowych dokonywanych pomiędzy rachunkami Ministra Finansów, wynoszą odpowiednio 348.557,8 mln zł oraz 284.696,5 mln zł. Zgodnie z art. 52 ust. 1a ustawy o finansach publicznych rozchody z tego rodzaju zobowiązań oraz operacji nie są zaliczane do limitu rozchodów. Na kwotę rozchodów nieobjętych limitem w 2016 r. składają się:

- potencjalne przepływy z tytułu bonów emitowanych w ramach zarządzania płynnością budżetu państwa (sprzedawanych i wykupywanych w ciągu roku) na kwotę 24.746,9 mln zł;
- przepływy z tytułu depozytów jednostek sektora finansów publicznych zawiązanych i rozwiązyanych w ciągu roku w ramach zarządzania płynnością tego sektora na kwotę 2.213.413,3 mln zł;
- przepływy na rachunku walutowym w wysokości 93.281,3 mln zł.

Po uwzględnieniu tych wielkości planowana łączna kwota przychodów wynosi 2.679.999,3 mln zł, a rozchodów 2.616.138,0 mln zł.

2.1 Przychody i rozchody krajowe

Przychody i rozchody krajowe są planowane odpowiednio na poziomie 210.090,4 mln zł oraz 168.192,0 mln zł. Na planowane przychody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) skarbowe papiery wartościowe – przychody ze sprzedaży w wysokości 136.014,0 mln zł, z czego z tytułu:
 - bonów skarbowych - 7.862,3 mln zł,
 - obligacji rynkowych – 133.194,0 mln zł. Środki te będą pochodzić ze sprzedaży obligacji stałoprocentowych w wysokości 84.415,0 mln zł, obligacji zmiennoprocentowych w wysokości 35.634,8 mln zł oraz obligacji indeksowanych w wysokości 5.282,0 mln zł,
 - obligacji oszczędnościowych – 2.820,0 mln zł,
- b) pożyczki udzielone – przychody w wysokości 51,9 mln zł będące wynikiem spłaty przez:
 - publiczne zakłady opieki zdrowotnej i jednostki badawczo-rozwojowe (15,9 mln zł),
 - jednostki samorządu terytorialnego (15,6 mln zł),
 - Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (20,4 mln zł),
- c) prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – przychody w wysokości 12,0 mln zł;
- d) zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych – przychody w wysokości 36.813,2 mln zł;
- e) pozostałe przychody w wysokości 30.199,2 mln zł. Część przepływów w tej pozycji (30.000,0 mln zł) ma charakter warunkowy i zawiera potencjalne wpływy z tytułu SPW (zwiększona sprzedaż w celu sfinansowania potencjalnych wyższych rozchodów, w szczególności wyższych wykupów SPW w efekcie przeprowadzania przetargów zamiany obligacji zapadających w 2017 r.). Pozostała część przepływów w tej pozycji

(199,2 mln zł) wynika z planowanych wpływów z rachunku rezerw poręczeńowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa wykorzystywanych okresowo w procesie finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa;

- f) środki na rachunkach budżetowych – przychody w wysokości 7.000,0 mln zł wynikające ze stanu środków na koniec 2015 r.

Na planowane rozchody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) skarbowe papiery wartościowe – rozchody w wysokości 88.417,3 mln zł związane z wykupem:
- bonów skarbowych – brak zapadających bonów,
 - obligacji rynkowych – 85.657,0 mln zł. Kwota wynika z przypadających wykupów obligacji stałoprocentowych w wysokości 80.930,7 mln zł oraz obligacji indeksowanych w wysokości 4.726,4 mln zł,
 - obligacji oszczędnościowych – 2.760,2 mln zł,
- b) pożyczki udzielone – rozchody w wysokości 5.317,5 mln zł wynikające z założonego udzielenia pożyczek dla:
- Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (4.916,5 mln zł),
 - jednostek samorządu terytorialnego (200,0 mln zł),
 - Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (201,0 mln zł),
- c) prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – rozchody w wysokości 444,0 mln zł;
- d) zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych – rozchody w wysokości 37.013,2 mln zł;
- e) pozostałe rozchody w wysokości 30.000,0 mln zł. Przepływy finansowe zawarte w tej pozycji mają charakter warunkowy i zawierają potencjalne wyższe rozchody z tytułu zwiększenia potrzeb pożyczkowych netto oraz z tytułu wykupów długu, w szczególności wykupów na przetargach zamiany obligacji zapadających w 2017 r.;
- f) środki na rachunkach budżetowych – rozchody w wysokości 7.000,0 mln zł wynikające ze stanu środków na koniec 2016 r.

2.2 Przychody i rozchody zagraniczne

Przychody i rozchody zagraniczne są planowane odpowiednio na poziomie 137.491,4 mln zł oraz 112.470,5 mln zł. Na planowane przychody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) obligacje skarbowe – przychody ze sprzedaży obligacji na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 24.974,7 mln zł;
- b) kredyty otrzymane – przychody w wysokości 5.927,7 mln zł w efekcie zaciągnięcia kredytów w następujących instytucjach:
 - Europejski Bank Inwestycyjny (4.030,0 mln zł) - m.in. na projekty refinansujące wydatki poniesione przez budżet państwa na zadania inwestycyjne w obszarach, w ramach których realizowana jest umowa (np. nauka i szkolnictwo wyższe, zdrowie, wkład krajowy do funduszy strukturalnych),
 - Bank Światowy (1.737,3 mln zł) – na projekt związany z polityką rozwojową oraz projekt ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry i Wisły,
 - Bank Rozwoju Rady Europy (160,4 mln zł) - na projekt ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry i Wisły,
- c) zarządzanie środkami europejskimi – przychody w wysokości 62.495,5 mln zł wynikające z wpływów środków z Komisji Europejskiej;
- d) kredyty i pożyczki udzielone - przychody w wysokości 156,9 mln zł będące wynikiem spłat dokonywanych przez kredytobiorców na podstawie zawartych umów międzynarodowych;
- e) wpływy od podmiotów gospodarczych na spłatę udostępnionych im kredytów zagranicznych – przychody w wysokości 63,0 mln zł;
- f) pozostałe przychody w wysokości 30.000,0 mln zł. Przepływy finansowe zawarte w tej pozycji mają charakter warunkowy i zawierają wpływy z tytułu potencjalnego zwiększenia finansowania zagranicznego;
- g) przepływy związane z rachunkiem walutowym – przychody w wysokości 13.873,7 mln zł wynikające z wyższej kwoty wykorzystania środków walutowych niż kwota wpływów walutowych (dodatnie saldo przepływów na rachunku walutowym).

Na planowane rozchody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) obligacje skarbowe – rozchody w wysokości 14.087,1 mln zł związane z wykupem obligacji wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych;
- b) kredyty otrzymane – rozchody w wysokości 4.556,4 mln zł związane ze spłatą kredytów otrzymanych od:
 - Europejskiego Banku Inwestycyjnego (3.980,5 mln zł),
 - Banku Światowego (471,9 mln zł),
 - Banku Rozwoju Rady Europy (104,1 mln zł),

- c) zarządzanie środkami europejskimi – rozchody w wysokości 62.399,3 mln zł wynikające z przekazania środków złotych do budżetu środków europejskich;
- d) kredyty i pożyczki udzielone - rozchody w wysokości 1.184,8 mln zł z tytułu realizacji umów międzynarodowych z rządami innych państw;
- e) płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych – rozchody w wysokości 242,9 mln zł;
- f) pozostałe rozchody w wysokości 30.000,0 mln zł. Przepływy zawarte w tej pozycji mają charakter warunkowy i zawierają potencjalne wyższe rozchody z tytułu operacji związanych z zarządzaniem długiem zagranicznym oraz pozostałych przepływów w finansowaniu zagranicznym.

2.3 Przychody i rozchody z prywatyzacji

Przychody z prywatyzacji planowane są w wysokości 976,0 mln zł, a rozchody finansowane z tego źródła na poziomie 4.034,0 mln zł. Ujemne saldo z tego tytułu w wysokości 3.058,0 mln zł będzie pokryte poprzez zwiększenie finansowania krajowego i zagranicznego. Rozchody obejmują przede wszystkim odpisy na państwowe fundusze celowe oraz środki przekazywane na reformę systemu ubezpieczeń społecznych (refundacja dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu przekazania części składki do otwartych funduszy emerytalnych). Omówienie procesu prywatyzacji znajduje się w rozdziale „Kierunki prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2016 r.”